ROZHODNUTIA

ROZHODNUTIE KOMISIE

z 25. januára 2012

o pomoci Grécka poskytnutej pestovateľom obilnín a obilninárskym družstvám

č. SA 27354 (C 36/10, ex NN 3/10, ex CP 11/09)

[oznámené pod číslom K(2011) 9335]

(Iba grécke znenie je autentické)

(Text s významom pre EHP)

(2012/320/EÚ)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 108 ods. 2 prvý pododsek,

so zreteľom na Dohodu o Európskom hospodárskom priestore, a najmä na jej článok 62 ods. 1 písm. a),

po vyzvaní zainteresovaných strán, aby predložili svoje pripomienky v súlade s článkom 108 ods. 2 prvým pododsekom zmluvy [1], a so zreteľom na tieto pripomienky,

keďže:

I. **POSTUP**

(1) Komisii boli 18. novembra 2008 doručené e-mailom informácie o tom, že Grécko údajne poskytlo pestovateľom obilnín a zväzom poľnohospodárskych družstiev (ďalej len „PD“) zhromažďujúcim zásoby obilnín pomoc. Údajná pomoc bola poskytnutá vo formou bezúročných úverov. Listom z 21. novembra 2008 Komisia požiadala orgány Grécka o poskytnutie informácií o dotknutej pomoci.

(2) Listom z 24. novembra 2008 Komisia požiadala navrhovateľa o predloženie sťažnosti vyplnením formulára. Uvedený formulár bol Komisii doručený 8. januára 2009.

(3) Po prijatí formulára so sťažnosťou a z dôvodu, že grécke orgány neodpovedali na jej list z 21. novembra 2008, Komisia im zaslala druhý list 23. januára 2009, v ktorom požadovala poskytnutie informácií o dotknutom opatrení. Grécke orgány do termínu stanoveného v uvedenom liste neodpovedali, a tak im Komisia 24. marca 2009 zaslala upomienku.

(4) Grécke orgány v liste zaslanom Komisii 14. mája 2009 poskytli len veľmi obmedzené informácie o pomoci, ktorá bola predmetom sťažnosti. Komisia zaslala gréckym orgánom 11. júna 2009 druhú žiadosť o informácie s podrobnejšími otázkami týkajúcimi sa údajnej štátnej pomoci.

(5) Grécke orgány požiadali 20. júla 2009 o predĺženie lehoty na poskytnutie príslušných informácie do 30. augusta 2009. Komisia listom z 23. júla 2009 súhlasila s požadovaným predĺžením lehoty. E-mailom z 1. septembra 2009 grécke orgány požiadali o predĺženie lehoty o ďalší mesiac. Listom zo14. septembra Komisia druhýkrát predĺžila lehotu, a to do 30. septembra 2009.

(6) Po viac ako dvoch mesiacoch po určenom termíne Komisia stále nedostala odpoveď. Napokon 1. decembra 2009 zaslala gréckym orgánom upomienku, v ktorej im poskytla ďalší jeden mesiac na predloženie informácií. V upomienke Komisia upozornila grécke orgány na skutočnosť, že ak do stanoveného termínu neodpovedia, Komisia bude vyžadovať poskytnutie informácií (tzv. „príkazom na poskytnutie informácie“) podľa článku 10 ods. 3 nariadenia Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúceho podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 93 Zmluvy o ES [2] (*). Okrem toho 26. januára 2010 bol tento prípad zahrnutý do registra pre neoznámenú pomoc pod číslom NN 3/10.

[1] Ú. v. EÚ C 90, 22.3.2011, s. 11.

[2] Ú. v. ES L 83, 27.3.1999, s. 1.

(*) Následne článok 88 Zmluvy o ES. Od 1. decembra 2009 sú články 87 a 88 Zmluvy o ES nahradené článkami 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie v uvedenom poradí.

(7) Termín stanovený Komisiou grécke orgány prekročili bez poskytnutia akýchkoľvek informácií. Komisia preto 10. marca 2010 prijala rozhodnutie podľa článku 10 ods. 3 nariadenia (ES) č. 659/1999, v ktorom od gréckych orgánov vyžaduje, aby poskytli požadované informácie.

(8) Grécke orgány odpovedali 19. marca 2010. V odpovedi uviedli, že na list Komisie z 1. decembra 2009 odpovedali listom z 9. februára 2010. Listom zo 17. mája 2010 Komisia zaslala gréckym orgánom množstvo doplňujúcich otázok. Zároveň žiadala o predloženie dôkazu, že zaslali Komisii list 9. februára 2010. V rámci sťažnosti týkajúcej sa dotknutej pomoci boli medzitým Komisii doručené dodatočné informácie. Preto gréckym orgánom zaslala ďalší list z 18. júna 2010, ktorým im poskytovala možnosť vyjadriť sa k novým informáciám. Grécke orgány odpovedali na list Komisie zo 17. mája 2010, avšak neposkytli žiaden dôkaz o zaslaní listu Komisii z 9. februára 2010. Listom z 30. septembra 2010 grécke orgány odpovedali na list Komisie z 18. júna 2010.

(9) Listom z 15. decembra 2010 Komisia oznámila Grécku svoje rozhodnutie začať konanie ustanovené v článku 108 ods. 2 zmluvy v súvislosti s dotknutou pomocou. Listom z 21. januára 2011 grécke orgány predložili svoje pripomienky k rozhodnutiu Komisie z 15. decembra 2010. Komisia zaslala gréckym orgánom niekoľko doplňujúcich otázok listom z 5. mája 2011, na ktorý odpovedali listom zo 6. júna 2011.

(10) Rozhodnutie Komisie o začatí konania bolo uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie* ([3]). Komisia vyzvala zainteresované strany, aby k dotknutému opatreniu predložili svoje pripomienky. Komisii boli doručené pripomienky jednej zainteresovanej strany, ktorá tvrdila, že dotknuté opatrenia sú nezákonné. Tieto pripomienky sa oznámili gréckym orgánom, ktoré následne predložili svoje pripomienky listom z 1.decembra 2011.

II. PODROBNÝ OPIS POMOCI

II.1. Sťažnosť

(11) Komisii boli 18. novembra 2008 doručené e-mailom informácie o tom, že Grécko údajne poskytlo pestovateľom obilnín a zväzom poľnohospodárskych družstiev (ďalej len „PD“) pomoc. Podľa uvedenej sťažnosti sa pomoc poskytla zväzom PD v sektore obilnín formou bezúročných úverov vo výške 150 miliónov EUR.

II.2. Chronológia

(12) Podľa informácií, ktoré grécke orgány predložili, grécki poľnohospodári počas roku 2008 zasiali v porovnaní s predchádzajúcim rokom o 60 tisíc hektárov (600 tisíc *stremmata*) kukurice viac. To viedlo k významnej nadprodukcii kukurice a následnému poklesu cien. V prípade pšenice sa stalo to isté. V dôsledku uvedenej skutočnosti a vzhľadom na hospodársku krízu sa grécka vláda rozhodla poskytnúť podporu gréckym pestovateľom.

(13) Podľa gréckych orgánov bola táto podpora pridelená pestovateľským organizáciám, t. j. zväzom PD. Zväzy PD nemali potrebné finančné prostriedky na podporu príjmov poľnohospodárov a v dôsledku finančnej krízy nemali ani prístup k finančným trhom na získanie úverov. Grécke orgány ďalej tvrdili, že keby boli bývali družstvá predali počas zimy 2008 celé množstvo zhromaždených zásob obilnín, ceny by boli výrazne poklesli a pestovatelia by boli mali významné straty. Preto s cieľom predísť poklesu cien obilnín a zabezpečiť poľnohospodárom minimálny príjem sa grécka vláda rozhodla udeliť zväzom PD, a tým nepriamo poľnohospodárom (ktorí svoje produkty odovzdali družstvám), pomoc formou štátom garantovaného úveru s dotáciou úrokových sadzieb. Podľa gréckych orgánov by sa zväzom PD pridelené sumy úverov následne prerozdelili pestovateľom podľa množstva obilnín, ktoré zväzy PD od nich v roku 2008 nakúpili alebo získali. Vzhľadom na pretrvávajúcu krízu na trhu s obilninami predĺžili grécke orgány termín splatnosti pôžičiek do 30. septembra 2010.

II.3. Opatrenie

(14) Grécke orgány prijali množstvo rozhodnutí, prostredníctvom ktorých uvedená pomoc nadobudla účinnosť.

(15) V rozhodnutí ministra hospodárstva a financií Grécka č. 56700/B.3033 z 8. decembra 2008 sa okrem iného stanovuje toto:

„Článok 1: Týmto sa schvaľuje dotácia úrokových sadzieb na úvery, ktoré finančné inštitúcie pridelili alebo pridelia v priebehu roku 2008 zväzom poľnohospodárskych družstiev (ďalej len ‚PD‘) a družstvám poľnohospodárskej prvovýroby v Grécku na účely platby pestovateľom za množstvá obilnín nakúpených alebo prijatých v roku 2008. Dotácia na dotknuté úvery sa poskytuje dňom ich pridelenia. […]

Článok 3: Dotknuté úvery sa udeľujú na obdobie začínajúce dňom ich pridelenia a končiace dňom ich splatenia, pričom splatnosť nadobudnú najneskôr 30. septembra 2009. […]“

([3]) Pozri poznámku pod čiarou 1.

(16) V rozhodnutí ministra hospodárstva a financií Grécka č. 2/88675/0025 z 9. decembra 2008 sa okrem iného stanovuje toto:

„1. Grécko poskytuje v súlade s ustanoveniami zákona č. 2322/1995 100 % záruku na zabezpečenie úverov, ktoré finančné inštitúcie pridelia zväzom poľnohospodárskych družstiev (ďalej len ‚PD') a družstvám poľnohospodárskej prvovýroby v Grécku na účely platby pestovateľom za množstvá obilnín nakúpených alebo prijatých v roku 2008. Na úvery, ktoré finančné inštitúcie pridelili zväzom PD a družstvám poľnohospodárskej prvovýroby v roku 2008 na nákup obilnín, sa vzťahujú ustanovenia tohto rozhodnutia odo dňa pridelenia. Celková suma úverov, ktoré sa pridelili alebo sa pridelia, neprekročí 150 miliónov EUR. […]

3. […] V prípade nesplatenia dlžnej sumy úveru do stanoveného termínu sa táto suma považuje za omeškanú a splatnú. Aby štát preplatil bankám ich garantované pohľadávky, budú musieť predložiť podkladové dokumenty uvedené v rozhodnutí ministra hospodárstva a financií č. 2/478/0025/04.01.2006 (vládny vestník, séria II, č. 16/13.1.2006) do troch mesiacov od splatnosti úveru."

(17) Na základe rozhodnutí ministra hospodárstva a financií č. 46825/B.2248 z 29. septembra 2009 a č. 2/69591/0025 z 2. októbra 2009 sa lehota stanovená na splatenie úverov predĺžila do 30. decembra 2010.

(18) V rozhodnutí ministra pre rozvoj vidieka a potravinárstvo Grécka č. 8264 z 9. decembra 2008 sa ustanovilo pridelenie sumy 150 miliónov EUR 57 zväzom poľnohospodárskych družstiev. V tomto rozhodnutí sa uviedol aj odkaz na rozhodnutie vládneho výboru z 12. novembra 2008 o poskytnutí úverov vo výške 150 miliónov EUR zväzom poľnohospodárskych družstiev a ich členom.

(19) Podľa listu gréckych orgánov z 19. marca 2010 všetky dotknuté úvery (okrem jedného) poskytla Grécka poľnohospodárska banka (ďalej len „ATE Bank"). Grécke orgány doplnili, že dotácia úrokov a štátne záruky boli v sektore obilnín nevyhnutné, aby sa kompenzoval pokles cien v roku 2008 spôsobený nadmernou produkciou obilnín v Grécku. V uvedenom liste grécke orgány vyjadrili názor, že tento malý úverový nástroj poskytnutý štátom by sa nemal považovať za štátnu pomoc, keďže nenarušil, ani nehrozilo, že naruší hospodársku súťaž, a ani nemal vplyv na obchodovanie medzi členskými štátmi. Grécke orgány dodali, že jednotliví pestovatelia mali z dotknutého opatrenia minimálny príjem.

(20) Podľa článku 1 zmluvy o úvere medzi ATE Bank a zväzmi PD (ďalej len „zmluva o úvere") by mal dlžník použiť úver pridelený bankou ATE Bank iba na nákup alebo príjem obilnín vypestovaných v roku 2008.

(21) Pokiaľ ide o podmienky pridelenia úveru, grécke orgány uviedli, že príslušná úroková sadzba bola úrokovou sadzbou uplatniteľnou na grécke 12-mesačné štátne dlhopisy (vydané tesne predo dňom uplatnenia úroku) plus 30 %. Ďalej tvrdili, že zmluva o úvere medzi ATE Bank a zväzmi PD obsahovala podmienku, podľa ktorej nejde o štátnu pomoc. Uvedená podmienka znela takto: „Dlžník týmto preberá záväzok, na základe ktorého pred tým, ako mu bude úver vyplatený, podpíše s Gréckom, zastúpeným na účely tohto úveru bankou, zmluvu o kolateráli na výrobky, vedľajšie produkty a iné predmety, ktoré dlžník nakúpi za prostriedky z uvedeného úveru, a na všetok tovar, ktorý vlastní alebo riadi, podľa ustanovení zákona 2844/2000." Inými slovami, zväzy PD poskytujú štátu (zastúpenému bankou ATE BANK) produkty nimi nakúpené s použitím uvedeného úveru ako kolaterál.

(22) Štátny tajomník ministerstva financií prijal 26. októbra 2010 rozhodnutie č. 2/21304/0025. V súlade s uvedeným rozhodnutím:

„A. Zväzy poľnohospodárskych družstiev (zväzy PD) a družstvá poľnohospodárskej prvovýroby v Grécku, ktorým bol na základe v súčasnosti platného rozhodnutia štátneho tajomníka ministerstva hospodárstva a financií č. 2/88675/0025/9.12.2008 pridelený Gréckom garantovaný úver, majú možnosť reštrukturalizovať tento Gréckom garantovaný úver splatný k 30. septembru 2010 podľa uvedeného rozhodnutia takto:

Celé trvanie reštrukturalizovaného úveru je stanovené na päť rokov s polročnými splátkami (istiny a úrokov), pričom prvá splátka má splatnosť 30. marca 2011 a posledná 30. septembra 2015.

Okrem toho každý dlžník zaplatí Grécku do dňa splatnosti úveru prémiu vo výške 2 % z aktuálne nesplatenej časti úveru. Prvá platba sa uskutoční spolu s úhradou prvej splátky 30. marca 2011.

Týmto sa súčasný kolaterál na obilniny v prospech Grécka ruší.

Stanovená úroková sadzba reštrukturalizovaného úveru je sadzbou, ktorú všetky finančné inštitúcie používajú v prípade úverov rovnakej kategórie. […]"

III. **PRIPOMIENKY GRÉCKA**

(23) V odpovedi z 21. januára 2011 grécke orgány tvrdili, že na dotáciu úrokov, ako aj štátne záruky na tieto úvery sa musí hľadieť z perspektívy oznámenia Komisie o dočasnom rámci Spoločenstva pre opatrenia štátnej pomoci na podporu prístupu k financovaniu v období súčasnej finančnej a hospodárskej krízy ([4]) (ďalej len „dočasný rámec"). Uviedli najmä, že dotknuté úvery sa poskytli počas finančnej a hospodárskej krízy v rokoch 2008 a 2009 a mali za cieľ prekonať uvedenú krízu.

(24) Grécke orgány takisto uviedli, že v dôsledku veľkého počtu konečných príjemcov (členov družstiev) bol prospech jednotlivých príjemcov z bezúročného úveru taký obmedzený, že ho nebolo možné považovať za príjem spôsobujúci narušenia.

(25) Napokon grécke orgány tvrdili, že povinnosť každého príjemcu zaplatiť v súlade s ministerským rozhodnutím č. 2/21304/0025/26.10.2010 prémiu vo výške 2 % dokazuje, že nešlo o štátnu pomoc.

(26) V liste z 1. decembra 2011 grécke orgány zopakovali množstvo argumentov predložených počas tohto procesu týkajúcich sa potreby realizovať uvedené opatrenia a ich dôvody. Takisto tvrdili, že vydanie ministerského rozhodnutia č. 2/21304/0025/26.10.2010 a uplatňovanie úrokovej sadzby pri splátkach reštrukturalizovaných úverov (v sadzbe uplatňovanej každou finančnou inštitúciou v prípade úverov rovnakej kategórie) potvrdzuje, že dotácia úrokov nepredstavuje štátnu pomoc. Dodali, že v období od roku 2009 do novembra 2011 dosiahli dotácie úrokov udelené štátom 7 762 113 EUR.

IV. **POSÚDENIE POMOCI**

IV.1. **Existencia štátnej pomoci v zmysle článku 107 ods. 1 zmluvy**

(27) Podľa článku 107 ods. 1 zmluvy je každá pomoc, ktorú členský štát poskytne, alebo sa poskytne akoukoľvek formou zo štátnych prostriedkov, ktorá narúša hospodársku súťaž alebo hrozí jej narušením tým, že zvýhodňuje určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru, nezlučiteľná s vnútorným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi.

(28) Pred posúdením toho, či dotknuté opatrenie spĺňa podmienky článku 107 ods. 1 zmluvy, by Komisia zdôraznila, že toto opatrenie má dva aspekty, ktoré by sa mali preskúmať v súvislosti s uvedeným ustanovením, a to: i) dotácia úrokov a ii) štátne záruky.

IV.1.1. *Dotácia úrokov*

(29) Dotácia úrokov, ktorú Grécko poskytlo družstvám podľa ministerského rozhodnutia č. 56700/B.3033/8.12.2008, spĺňa všetky podmienky článku 107 ods. 1 zmluvy. Grécko poskytuje dotáciu a tým aj jasnú výhodu, keďže v skutočnosti sa z uvedeného úveru stáva úplne bezúročný úver. Priamymi príjemcami tejto pomoci sú družstvá. Vzhľadom na to, že úmyslom štátu pri prideľovaní úveru bolo zvýšenie príjmov gréckych poľnohospodárov umelým zvýšením cien obilnín, ktoré pestovatelia predávali družstvám, sú však nepriamymi príjemcami tejto pomoci poľnohospodári (pestovatelia). Napokon podmienka selektivity je takisto splnená, keďže príjemcovia pomoci sú len tie družstvá, a napokon poľnohospodári, ktorí nakupovali alebo vypestovali obilniny v Grécku v roku 2008. Dotácia úrokov sa poskytovala pred uplatnením ministerského rozhodnutia č. 2/21304/0025/26.10.2010 a pred reštrukturalizovaním úverov, v súvislosti s ktorou sa uvádza, že uplatniteľná úroková sadzba pri splátkach reštrukturalizovaných úverov je sadzba uplatňovaná každou finančnou inštitúciou v prípade úverov rovnakej kategórie.

(30) Pokiaľ ide o podmienku „narušenie hospodárskej súťaže", v súlade s judikatúrou Súdneho dvora je čírý fakt, že konkurenčná pozícia podniku je posilnená v porovnaní s ostatnými konkurenčnými podnikmi tým, že získava ekonomický prínos, ktorý by podnik inak pri bežnom vykonávaní svojej činnosti nedostal, poukazuje na možné narušenie hospodárskej súťaže ([5]). Pomoc podniku zjavne ovplyvňuje obchodovanie medzi členskými štátmi, ak takýto podnik vykonáva svoju činnosť na trhu otvorenom pre obchodovanie v rámci Spoločenstva ([6]). Okrem toho podľa judikatúry Súdneho dvora neexistuje prah ani percentuálny podiel, pod ktorými možno obchod medzi členskými štátmi považovať za neovplyvnený. Dokonca ani malá suma pomoci ani pomerne malý rozmer podnikov neznamenajú a priori, že obchod medzi týmito podnikmi nemôže byť ovplyvnený ([7]). Obchodovanie v sektore obilnín v rámci Spoločenstva je významné. Týmto opatrením sa preto pravdepodobne ovplyvní obchod medzi členskými štátmi.

(31) Vzhľadom na uvedené skutočnosti je zjavné, že pokiaľ ide o dotáciu úrokov, všetky podmienky článku 107 ods. 1 sú splnené.

([4]) Ú. v. EÚ C 16, 22.1.2009, s. 1. Toto oznámenie bolo zmenené a doplnené v októbri 2009 (Ú. v. EÚ C 261, 31.10.2009).

([5]) Rozsudok Súdneho dvora zo 17. septembra 1980 vo veci 730/79 *Philip Morris Holland BV/Komisia Európskych spoločenstiev*, Zb. 1980, s. 2671.

([6]) Pozri najmä rozsudok Súdneho dvora z 13. júla 1988 vo veci 102/87 *Francúzska republika/Komisia Európskych spoločenstiev*, Zb. 1988, s. 4067.

([7]) Rozsudok Súdneho dvora z 24. júla 2003 vo veci C-280/00, *Altmark Trans GmbH*, Zb. 2003, s. I-7741, bod 81.

IV.1.2. *Štátne záruky*

(32) Ministerským rozhodnutím č. 2/88675/0025/9.12.2008 Grécko rozhodlo poskytnúť družstvám záruky na zmluvné úvery poskytnuté bankou ATE Bank. Vo všeobecnosti sa na záruky uplatňujú kritériá uvedené v článku 107 ods. 1 zmluvy. Ako sa uvádza v oddiele 2.1 oznámenia Komisie o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o ES na štátnu pomoc vo forme záruk ([8]) (ďalej len „oznámenie o zárukách"), môžu záruky poskytnuté priamo štátom rozhodne predstavovať štátnu pomoc. Výhodou štátnej záruky je to, že riziko spojené so zárukou nesie štát. Toto riziko by sa za normálnych okolností malo kompenzovať primeraným poplatkom (oddiel 2.2 oznámenia o zárukách). Ak sa štát zriekne tohto poplatku, je to osožné pre podnik, ktorému boli poskytnuté štátne záruky, a zároveň tým unikajú zdroje štátu. Záruka sa preto v tomto prípade poskytuje prostredníctvom štátnych zdrojov. V oznámení o zárukách sa ďalej uvádza, že aj keď sa ukáže, že štát nikdy nezrealizuje žiadne platby na základe záruky, aj v takom prípade to možno považovať za štátnu pomoc.

(33) Výhoda, ktorá pre zväzy PD a v konečnom dôsledku pre poľnohospodárov plynie z tejto záruky, je jasná: Dlžníci nemuseli, aspoň nie do 30. marca 2011 (pozri odôvodnenie 22), platiť náležitý poplatok, ktorý by sa obvykle platil ako kompenzácia za príslušné riziko. Štátna záruka, v porovnaní so situáciou bez záruky, takisto umožňuje dlžníkom získať lepšie finančné podmienky úverov ako podmienky normálne dostupné na finančných trhoch. V oddiele 3.4 oznámenia o zárukách sa uvádza zoznam všetkých podmienok, ktoré sa musia splniť na to, aby sa schéma štátnych záruk nepovažovala za štátnu pomoc. Je jasné, že skúmané opatrenie nespĺňa všetky dotknuté podmienky. Zdá sa napríklad, že v tomto prípade nie sú splnené aspoň dve z uvedených podmienok. Dotknutá záruka nekryje viac ako 80 % úverov a zdá sa, že skúmanú schému môžu využiť aj dlžníci, ktorí majú finančné ťažkosti.

(34) Ako sa uvádza v odôvodnení 29, priamymi príjemcami tejto pomoci sú družstvá. Vzhľadom na to, že úmyslom Grécka pri prideľovaní úverov bolo zvýšenie príjmov gréckych poľnohospodárov umelým zvýšením cien obilnín, ktoré pestovatelia predávali družstvám, sú však nepriamymi príjemcami tejto pomoci poľnohospodári (pestovatelia). Podmienka selektivity je takisto splnená, keďže príjemcovia pomoci sú len tie družstvá a poľnohospodári, ktorí nakupovali alebo vypestovali obilniny v Grécku v roku 2008.

(35) Na podmienky „narušenie hospodárskej súťaže" a „vplyv na obchod", sa vzťahuje to isté odôvodnenie, ktoré sa uvádza v odôvodnení 30.

([8]) Ú. v. EÚ C 155, 20.6.2008, s. 10.

(36) Grécke orgány napokon tvrdili, že z kolaterálu poskytnutého zväzmi PD štátu vyplýva, že nejde o štátnu pomoc. Avšak, ako o tom rozhodla Komisia v rozhodnutí o začatí postupu, v tomto prípade to tak nie je z týchto dôvodov: a) Po prvé, ak družstvá nesplatia poskytnuté úvery, bude na plnom uvážení štátu, či využije práva, ktoré sa mu udelili dohodami o kolateráli, alebo nie. b) Po druhé, zdá sa, že kolaterál nezabezpečuje plnú výšku úveru, lebo cena, ktorú zväzy PD platili poľnohospodárom za nákup obilnín (ktorá by za normálnych okolností mala byť rovná výške úveru), je vyššia ako trhová cena.

(37) Takisto by sa malo poznamenať, že ministerským rozhodnutím č. 2/21304/0025/26.10.2010 sa tento kolaterál zrušil. Ako sa uvádza v odôvodnení 22, tento kolaterál sa odo dňa prevej splátky splatnej 30. marca 2011 nahradil 2 % prémiou. Grécke orgány vo svojom liste zo 7. júna 2011 uviedli, že v súlade s oznámením o zárukách je poskytnutie prémie „bezpečným prístavom" pre malé a stredné podniky, ktorých schopnosť splácať úver môže byť ovplyvnená nepriaznivými podmienkami. Tento argument je neprijateľný z dôvodov uvádzaných v odôvodneniach 38, 39 a 40.

(38) Po prvé, poskytovanie 2 % prémie sa zaviedlo až v októbri 2010 a pretrvalo len v súvislosti so sumami splatnými v septembri 2010. Aj keby sme prijali, *quod non*, že touto prémiou sa odstránil akýkoľvek prvok štátnej pomoci, štátna záruka by do uvedeného času stále predstavovala štátnu pomoc.

(39) Po druhé, z textu ministerského rozhodnutia č. 2/21304/0025/26.10.2010 vyplýva, že zväzy PD majú *možnosť*, ale nemajú *povinnosť* využiť príslušné ustanovenie (pozri odôvodnenie 22). Grécke orgány v tejto súvislosti poznamenali, že v skutočnosti dlžníci mohli využiť dotknuté ustanovenie, keďže, ako sa ustanovuje v článku 13 zmluvy o úvere, ak nesplatia úver do 30. septembra 2009, sa príslušná suma stane splatnou štátu do troch mesiacov a štát následne prijme voči dlžníkovi administratívne prostriedky presadzovania. Tento argument je takisto neprijateľný: ak štát nesplatí príslušné sumy, nie je isté, že príjme voči pôvodnému dlžníkovi akékoľvek opatrenie s cieľom získať príslušné sumy späť, ale vždy bude mať možnosť tak neurobiť.

(40) Napokon sa zdá, že uvedená 2 % prémia sama o sebe nie je prvkom, ktorý podľa oznámenia o zárukách dokazuje, že nejde o štátnu pomoc, ako to uvádzajú grécke orgány. Aj keby sme prijali, že všetci príjemcovia, na ktorých sa toto opatrenie vzťahovalo boli malé a stredné podniky, ako uvádzajú grécke orgány, uplatňoval by sa oddiel 3.5 oznámenia o zárukách. V uvedenom oddiele oznámenia sa vysvetľuje, že aby sa záruka poskytnutá podľa schémy, v rámci ktorej sa vyžaduje jednotná prémia, nepredstavovala štátnu pomoc, všetky ostatné podmienky stanovené

v odseku 3.4 písm. a), b), c), e), f) a g) sa musia splniť. Ako to už bolo vysvetlené v odôvodnení 33, v tomto prípade nie sú uvedené podmienky splnené: dotknutá záruka nekryje viac ako 80 % úverov a skúmaná schéma sa nezdá byť uzatvorená pred dlžníkmi, ktorí majú finančné ťažkosti.

(41) Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa zdá, že pokiaľ ide o štátne záruky na úvery, všetky podmienky článku 107 ods. 1 sú splnené.

IV.2. **Zlučiteľnosť pomoci**

IV.2.1. *Všeobecné poznámky*

(42) V zmluve sa pripúšťajú niektoré výnimky zo všeobecnej zásady nezlučiteľnosti štátnej pomoci s vnútorným trhom, ako sa ustanovuje v článku 107 ods. 1 zmluvy. V tomto prípade sa niektoré z týchto výnimiek zjavne nedajú uplatniť. Patria k nim tie, ktoré sa ustanovujú v článku 107 ods. 2, ktoré sa vzťahujú na pomoc, ktorá má sociálny charakter, pomoc na nápravu škôd spôsobených prírodnými katastrofami a pomoc v súvislosti so zjednotením Nemecka.

(43) To isté platí pre výnimky ustanovené v článku 107 ods. 3 písm. a), b) a d) zmluvy vzhľadom na to, že dotknutá pomoc nebola určená na podporu hospodárskeho rozvoja tých oblastí, v ktorých je mimoriadne nízka životná úroveň alebo závažne nízka zamestnanosť, ani na podporu dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu, ani podporu kultúry a zachovania kultúrneho dedičstva.

(44) Preto jediná odchýlka, ktorá by sa mohla uplatniť v tomto prípade, je odchýlka ustanovená v článku 107 ods. 3 písm. c) zmluvy, podľa ktorej sa pomoc môže považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom, pokiaľ jej cieľom je uľahčiť rozvoj určitých hospodárskych činností alebo určitých hospodárskych oblastí, za predpokladu, že táto pomoc neovplyvní nepriaznivo podmienky obchodu spôsobom, ktorý by bol v rozpore so spoločným záujmom. Aby sa na tento prípad vzťahovala uvedená odchýlka, pomoc musí byť v súlade s pravidlami Únie uplatňovanými na štátnu pomoc. V oblasti poľnohospodárstva sa tieto pravidlá ustanovujú v usmerneniach Spoločenstva o štátnej pomoci v sektore poľnohospodárstva a lesného hospodárstva na roky 2007 – 2013 ([9]) (ďalej len „usmernenia pre poľnohospodárstvo“).

(45) Podľa informácií, ktoré má Komisia k dispozícii, účelom dotknutej pomoci bolo riešiť situáciu, ktorá vznikla v dôsledku nadprodukcie obilnín vypestovaných v Grécku v roku 2008. Grécke orgány vo svojom liste z 19. marca 2010 pripúšťajú najmä, že jedným z účelov pomoci bolo „zabezpečiť pestovateľom minimálny príjem“.

([9]) Ú. v. EÚ C 319, 27.12.2006, s. 1.

(46) Okrem toho, keďže úvery vo výške 150 miliónov EUR boli určené na to, aby zväzy PD nakúpili obilniny vypestované ich členmi (ministerské rozhodnutie č. 8264 z 9. decembra 2008), zdá sa, že pomoc sa udelila na základe vypestovaných množstiev.

(47) Druh pomoci, ktorú Grécko poskytlo, sa neustanovuje v usmerneniach pre poľnohospodárstvo, ani iných pravidlách Únie z tejto oblasti a grécke orgány ani netvrdia opak. Zdá sa preto, že predstavuje prevádzkovú pomoc, ktorej účelom bolo zvýšenie príjmov poľnohospodárov umelým zvýšením cien obilnín. Intervencie tohto druhu sú podľa právnych predpisov Únie o štátnej pomoci prísne zakázané.

(48) Treba pripomenúť, že podľa judikatúry príslušných oddelení Súdneho dvora Európskej únie, prevádzková pomoc, t. j. pomoc určená na odbremenenie podnikov od nákladov, ktoré by im obvykle vznikli v rámci bežného riadenia ich činností, v zásade narúša hospodársku súťaž do takej miery, že na jednej strane sa ňou nenapomáha „rozvoju“ žiadneho hospodárskeho odvetvia, a na druhej strane poskytuje sa ňou príjemcom umelá finančná podpora, ktorej výsledkom je priebežné narušanie hospodárskej súťaže a ovplyvňovanie obchodovania takým spôsobom, ktorý je v rozpore so spoločným záujmom.

(49) Najmä trhy s poľnohospodárskymi výrobkami v Európskej únii sú celkovo regulované prostredníctvom spoločnej organizácie trhov (ďalej len „SOT“). Jednou z úloh SOT je zabezpečovať spravodlivú súťaž medzi hospodárskymi subjektmi v danom sektore v rámci Európskej únie. Opatrenia na podporu trhu, ako tie, ktoré zaviedlo a financovalo Grécko, sa zdajú byť v rozpore s cieľmi SOT s obilninami a je pravdepodobné, že vážne narušia jeho fungovanie.

(50) Ako Súdny dvor opakovane zdôraznil ([10]), akýmkoľvek zásahom zo strany členského štátu do trhových mechanizmov, s výnimkou zásahov, ktoré sú výslovne ustanovené na základe právnych predpisov Únie, sa riskuje zasahovanie do operácií spoločných organizácií trhov a určitým hospodárskym skupinám v Únii sa tým poskytujú neoprávnené výhody. Najmä v nedávnom rozhodnutí ([11]) Súdny dvor znovu poukázal na to, že v odvetví, v ktorom sa uplatňuje spoločná organizácia, *a fortiori* v ktorom je táto organizácia založená na spoločnom cenovom systéme, členské štáty nemôžu viac na jednostrannom základe prijímať prostredníctvom vnútroštátnych ustanovení opatrenia, ktoré ovplyvňujú mechanizmus tvorby cien v oblasti výroby ani vo fázach uvádzania na trh, ktoré prebiehajú v rámci spoločnej organizácie.

([10]) Pozri napr. rozsudok Súdneho dvora z 29. novembra 1978 vo veci 83/78 *Pigs Marketing Board/Redmond*, Zb. 1978, s. 2347, bod 60.

([11]) Rozsudok Súdneho dvora z 26. mája 2005, vo veci C-283/03, *Kuipers*, Zb. 2005, s. I-04255, body 42, 49 a 53.

(51) Je potrebné poznamenať, že vnútroštátne mechanizmy na podporu cien, ako sú mechanizmy dotknuté v tomto prípade, ohrozujú systém spoločnej tvorby cien a všeobecnejšie úplnosť mechanizmu zriadeného právnymi predpismi Únie o spoločnej organizácii trhov, a to aj v prípade, že ich cieľom bola podpora príjmov poľnohospodárov.

(52) Komisia napokon takisto zvažovala, či by sa uvedená pomoc mohla považovať za zlučiteľnú podľa oznámenia Komisie — Usmernenia Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach ([12]). Avšak aj v prípade, keby bol príjemca v čase poskytnutia pomoci firmou v ťažkostiach v zmysle oddielu 2 uvedených usmernení (čo nie je jasné), grécke orgány neuviedli žiadne skutočnosti o tom, že by množstvo podmienok ustanovených v uvedených usmerneniach (čo by mohlo odôvodniť poskytnutie pomoci konkrétnemu príjemcovi) bolo v dotknutých prípadoch splnené.

IV.2.2. *Dočasný rámec*

(53) Grécke orgány odôvodňujú poskytnutie uvedenej pomoci hospodárskou krízou a nedostatočným prístupom družstiev k financovaniu. V roku 2009 Komisia, pričom uznala závažnosť finančnej krízy, prijala „dočasný rámec“ ([13]), čím vyhlásila pomoc, ktorá v prípade poľnohospodárskych prvovýrobcov môže dosiahnuť výšku 15 000 EUR, za zlučiteľnú s vnútorným trhom.

(54) Grécke orgány v liste z 21. januára 2011 tvrdili, že ako na dotácie úrokov, tak aj na štátne záruky na úvery sa vzťahovali ustanovenia o dočasnom rámci. Uvádzali najmä, že dotknuté úvery sa poskytli počas finančnej a hospodárskej krízy v rokoch 2008 a 2009 a mali za cieľ prekonať uvedenú krízu. Grécke orgány doplnili, že v dôsledku veľkého počtu konečných príjemcov (členov družstiev) bol prospech jednotlivých príjemcov z bezúročného úveru taký obmedzený, že ho nebolo možné považovať za príjem spôsobujúci narušenia. Napokon grécke orgány uviedli, že podľa článku 7 dočasného rámca sa jeho ustanovenia uplatňujú aj v prípadoch neoznámených schém štátnej pomoci.

(55) Komisia nemôže prijať argumenty prednesené gréckymi orgánmi a zastáva názor, že ustanovenia dočasného rámca sa v dotknutom prípade neuplatňujú. Po prvé, do rozsahu pôsobnosti dočasného rámca sa poľnohospodárski prvovýrobcovia zahrnuli až po jeho rozšírení 31. októbra 2009 ([14]). Na žiadnu schému štátnej pomoci schválenú pred nadobudnutím účinnosti tohto rozšírenia sa preto nemôže vzťahovať dočasný rámec. V tomto konkrétnom prípade sa v článku 1 ministerského rozhodnutia č. 56700/B.3033/8.12.2008 uvádza, že dotácie úrokov sa týkajú úverov, ktoré sa poskytli alebo sa poskytnú v roku 2008. Z uvedeného dôvodu sa dotknuté úvery, a tým aj štátna pomoc, poskytli pred 31. októbrom 2009.

(56) Po druhé by Komisia chcela zdôrazniť, že dotknuté opatrenia nespĺňajú podmienku uvedenú v dočasnom rámci, podľa ktorej na to, aby sa takáto pomoc pokladala za zlučiteľnú, sa musí vzťahovať na celý sektor poľnohospodárstva, nie na sektor jedného výrobku, ako napr. sektor obilnín, ako je to v tomto prípade.

V. **ZÁVER**

(57) Komisia sa domnieva, že Grécko implementovalo dotknutú schému pomoci nezákonne, v rozpore s článkom 108 ods. 3 zmluvy. Vzhľadom na to, že uvedená pomoc nie je zlučiteľná s vnútorným trhom, Grécko musí ukončiť túto schému a vymôcť od príjemcov poskytnutú pomoc.

(58) Individuálna pomoc poskytnutá podľa dotknutej schémy nepredstavuje pomoc, ak v čase jej poskytnutia spĺňa podmienky stanovené nariadením prijatým v súlade s článkom 2 nariadenia Rady (ES) č. 994/98 zo 7. mája 1998 o uplatňovaní článkov 92 a 93 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva na určité kategórie horizontálnej štátnej pomoci ([15]) uplatňovaným v čase poskytnutia uvedenej pomoci.

(59) Individuálna pomoc poskytnutá podľa dotknutej schémy, ktorá v čase jej poskytnutia spĺňa podmienky stanovené nariadením prijatým podľa článku 1 nariadenia (ES) č. 994/98 alebo podľa inej schválenej schémy pomoci, je zlučiteľná s vnútorným trhom do maximálnej intenzity pomoci, ktorá sa uplatňuje v prípade tohto druhu pomoci,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Schéma zriadená na podporu pestovateľov obilnín a poľnohospodárskych družstiev zhromažďujúcich zásoby obilnín podľa ministerských rozhodnutí č. 56700/B.3033/8.12.2008 a č. 2/88675/0025/9.2.2008 vo forme úveru garantovaného Gréckom s dotáciou úrokov predstavuje štátnu pomoc. Táto štátna pomoc, ktorú Grécko poskytlo nezákonne a v rozpore s článkom 108 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, je nezlučiteľná s vnútorným trhom.

Článok 2

Individuálna pomoc poskytnutá podľa schémy uvedenej v článku 1 nepredstavuje pomoc, ak v čase jej poskytnutia spĺňa podmienky stanovené nariadením prijatým podľa článku 2 nariadenia (ES) č. 994/98 a uplatňovaným v čase poskytnutia uvedenej pomoci.

([12]) Ú. v. EÚ C 244, 1.10.2004, s. 2.
([13]) Pozri poznámku pod čiarou č. 4.
([14]) Pozri zmenu a doplnenie dočasného rámca (Ú. v. EÚ C 261, 31.10.2009, s. 2).
([15]) Ú. v. ES L 142, 14.5.1998, s. 1.

Článok 3

Individuálna pomoc poskytnutá podľa schémy uvedenej v článku 1, ktorá v čase jej poskytnutia spĺňa podmienky stanovené nariadením prijatým podľa článku 1 nariadenia (ES) č. 994/98 alebo podľa inej schválenej schémy pomoci, je zlučiteľná s vnútorným trhom do maximálnej intenzity pomoci, ktorá sa uplatňuje v prípade tohto druhu pomoci.

Článok 4

1. Grécko vymôže nezlučiteľnú pomoc poskytnutú podľa schémy uvedenej v článku 1 od príjemcov.

2. Sumy, ktoré sa majú vymôcť, zahŕňajú úroky odo dňa, keď boli poskytnuté príjemcom, až do ich skutočného vymoženia.

3. Úroky sa vypočítajú na zostavenom základe v súlade s ustanoveniami kapitoly V nariadenia Komisie (ES) č. 794/2004 ([16]).

4. Grécko zruší všetky prebiehajúce platby podľa schémy pomoci uvedenej v článku 1 dňom oznámenia tohto rozhodnutia.

Článok 5

1. Vrátenie pomoci uvedenej v článku 1 je okamžité a účinné.

2. Grécko zabezpečí vykonanie tohto rozhodnutia do štyroch mesiacov odo dňa oznámenia tohto rozhodnutia.

Článok 6

1. Do dvoch mesiacov odo dňa oznámenia tohto rozhodnutia Grécko predloží Komisii tieto informácie:

a) zoznam príjemcov, ktorí dostali pomoc na základe schémy pomoci uvedenej v článku 1, a celkovú výšku pomoci, ktorú dostal každý z nich;

b) celkovú sumu (istinu a úrok), ktorú má každý príjemca vrátiť;

c) podrobný opis opatrení, ktoré sa už prijali alebo ktoré sa plánujú prijať na dosiahnutie súladu s týmto rozhodnutím;

d) dokumenty, ktoré preukazujú, že príjemcovia boli vyzvaní na vrátenie dotknutej pomoci.

2. Grécko bude Komisiu priebežne informovať o dosiahnutom pokroku na základe vnútroštátnych opatrení prijatých na vykonávanie tohto rozhodnutia, a to až do vymoženia celkovej sumy pomoci uvedenej v článku 1. Na jednoduchú žiadosť Komisie Grécko bezodkladne predloží informácie o opatreniach, ktoré sa už prijali alebo ktoré sa plánujú prijať na dosiahnutie súladu s týmto rozhodnutím. Poskytne takisto aj podrobné informácie o výške pomoci a úrokoch, ktoré už príjemcovia vrátili.

Článok 7

Toto rozhodnutie je určené Helénskej republike.

V Bruseli 25. januára 2012

Za Komisiu

Dacian CIOLOȘ

člen Komisie

([16]) Ú. v. EÚ L 140, 30.4.2004, s. 1.